

**MUNI**

# PŘÍPRAVA ČLOVĚKA, VĚDY A SPOLEČNOSTI NA ROK 2060

ZÁKLADY GERONTOLOGICKÉ GRAMOTNOSTI

# **Mýtus 1: Společnosti stárnou a seniori jsou problém**

„Podle demografických prognóz bude roku 2050 na Zemi žít okolo 10 miliard lidí, z toho budou dvě miliardy starší než 60 let. Značná část z nich bude trpět nemocemi a omezenou soběstačností. Stárí tak přestává být jen nepříjemná poslední část života jedince, ale stává se závažným sociálním a ekonomickým problémem celé civilizace.“



The screenshot shows the homepage of the website 'ekonom'. At the top, there is a navigation bar with the logo 'ekonom' and links for 'PŘEDPLATTE SI' and 'PŘIHLASTE SE'. Below the navigation bar, there is a main headline: 'Stárnutí populace je ekonomický problém. Receptem na prodloužení lidského života může být zdravý životní styl i genom velryby'. Below the headline is a large image of a cell with a nucleus and various organelles. Under the image, there is a short paragraph: 'Na prostředky proti stárnutí se vydávají miliardy, někteří odborníci ale soudí, že současný přístup je chybný. autor: Shutterstock'. Below this is the author's name 'Jan A. Novák, spolupracovník redakce' and the date '2. 5. 2019 00:00 / 7 minut čtení'. There are also several tags: 'ekonomika', 'věda a výzkum', 'stárí', 'věk', 'zdravotnictví', and 'důchod'. At the bottom of the article, there is a large letter 'P' followed by the text: 'odle demografických prognóz bude roku 2050 na Zemi žít okolo 10 miliard lidí, z toho budou dvě miliardy starší než 60 let. Značná část z nich bude trpět nemocemi a omezenou soběstačností. Stárí tak přestává být jen nepříjemná poslední část života jedince, ale stává se závažným sociálním a ekonomickým problémem celé civilizace.'

<https://ekonom.cz/c1-66563190-ze-starnuti-populace-se-stava-ekonomicky-problem-elixer-mladi-se-tak-znovu-dostava-do-popredni-zajmu-vedcu>



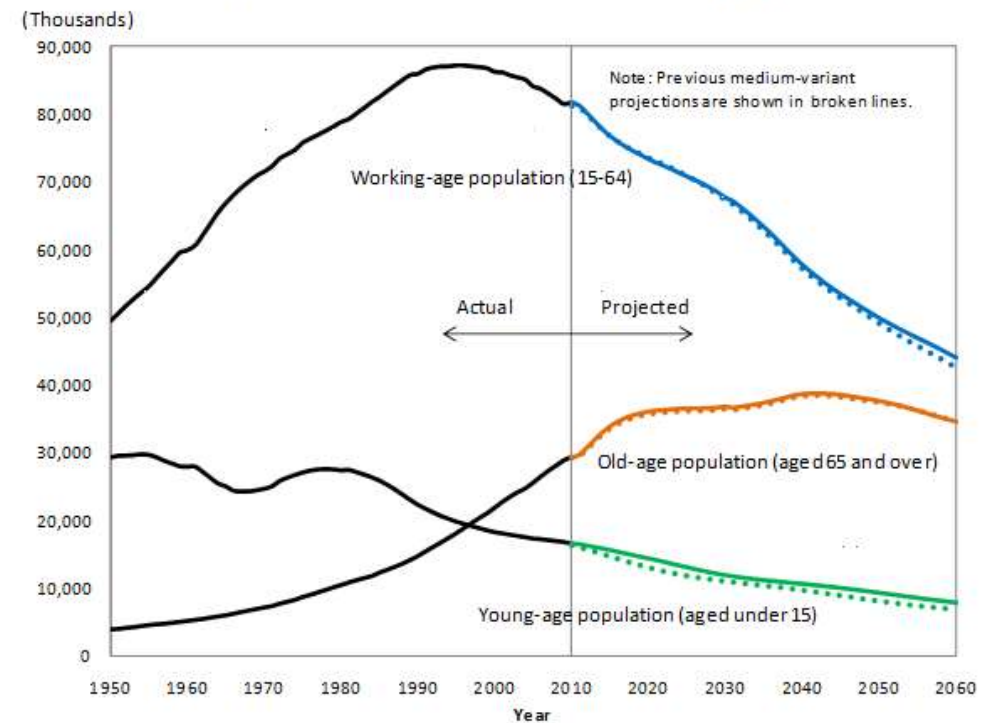
# Japonsko

V 2060, the elderly will account for no less than 39.9%, i.e., one in 2.5 people, according to the medium-fertility projection.

## Results of Projections

Previous   Next

**Figure 1-3 Trends in the population of major three age groups:  
Medium-fertility (medium-mortality) projections**



# Spojené Arabské Emiráty UAE

By 2050, those that are 15 years and younger will make up 12% of the country population while those **aged 65 years or older will comprise some 16% (2m)** of the population.

In less than 18 years, the number of people aged 65 and above will register a 300 per cent increase to touch the 280,000 mark in the UAE.

An ageing society is a major issue that requires policy adjustment, particularly as old age policies in the past were designed with a youthful society in mind.

Having faced the impact of this demographic issue, the UAE took **major** steps to enable its old people to live in dignity.

Social care for old people in the UAE has **altered greatly** with the concept of extended families with children taking care of the elderly undergoing **rapid change** in line with the swift development in the country.



## United Arab Emirates

### Study populations

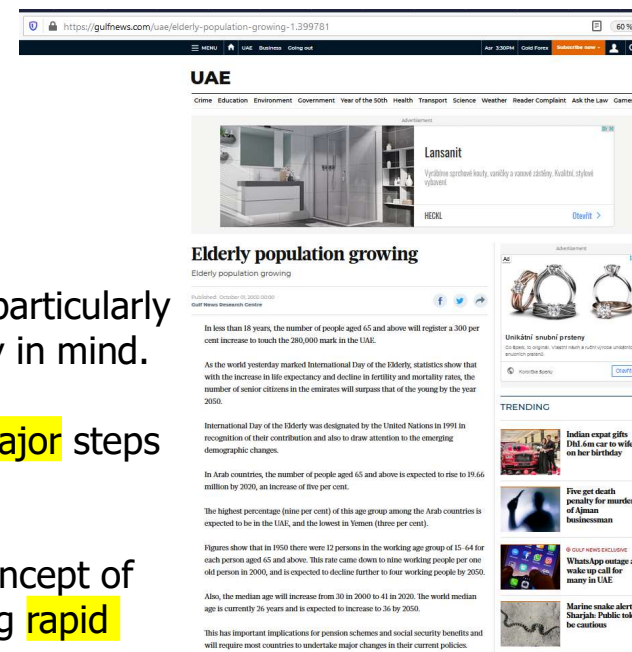
United Arab Emirates, in 2016, had an estimated population of 9.2m with 14% under the age of 15 and 1% 60 years and older. By 2050, those that are 15 years and younger will make up 12% of the country population while those aged 65 years or older will comprise some 16% (2m) of the population.

Alongside the ageing population, diabetes prevalence is increasing – with the most recent statistics reporting 11m people living with the condition and an estimated 387,200 undiagnosed cases.

### Report & Infographic



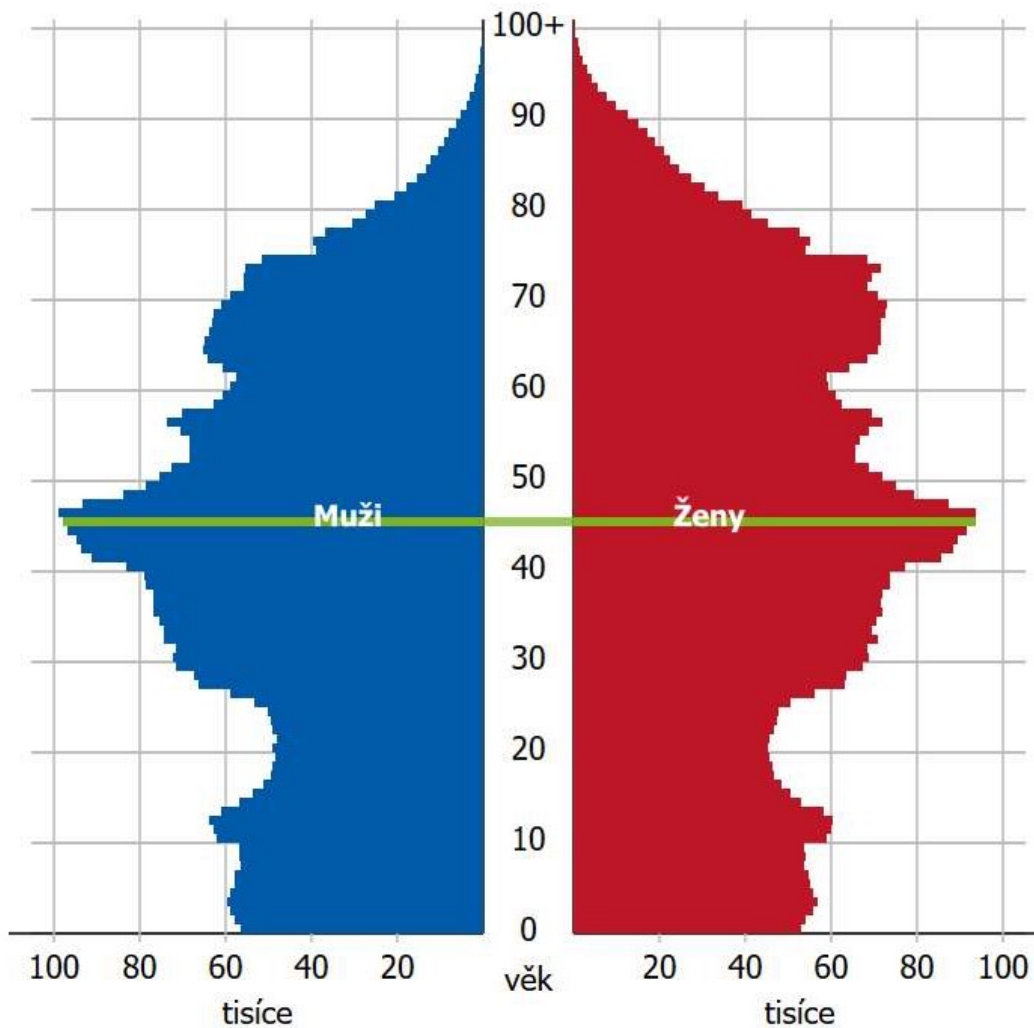
<https://drbarometer.com/evidence/explore-the-data/ united-arab-emirates>



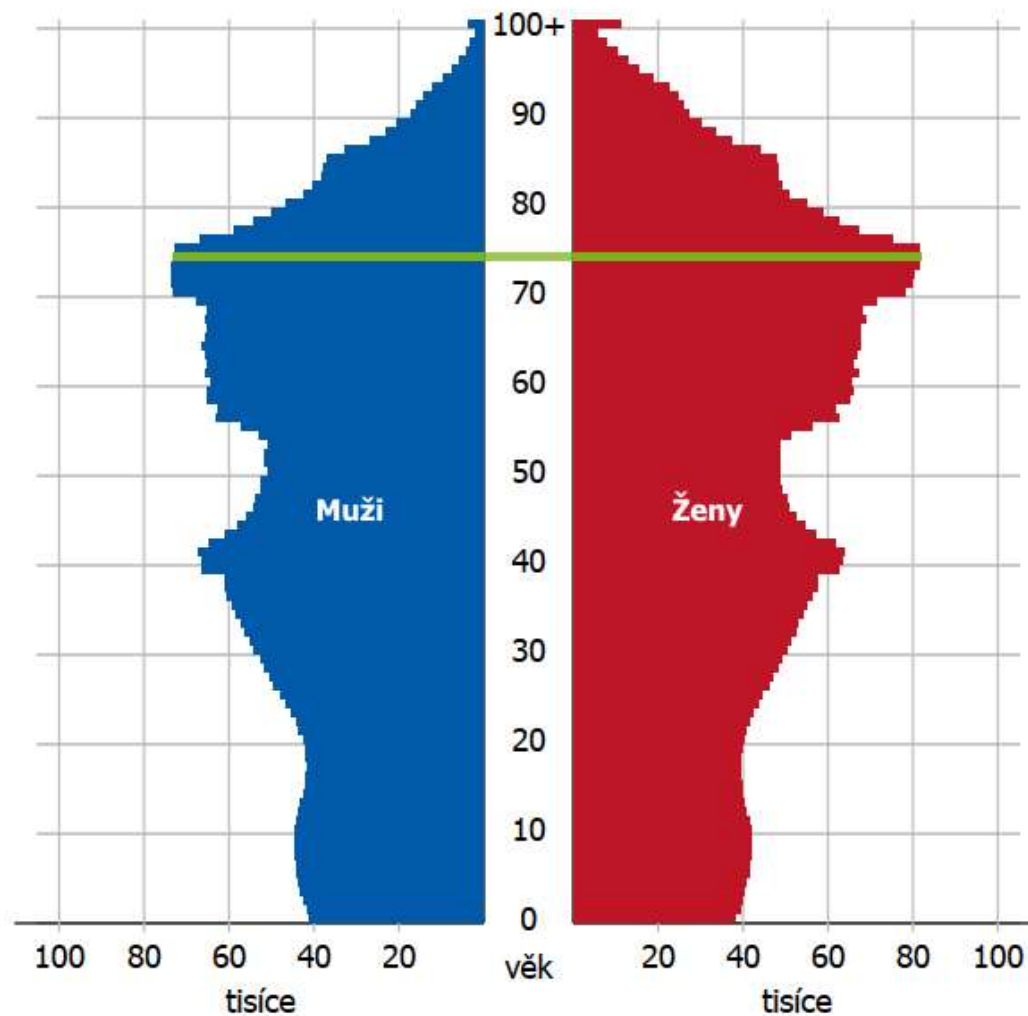
<https://gulfnews.com/uae/elderly-population-growing-1.399781>

MUNI

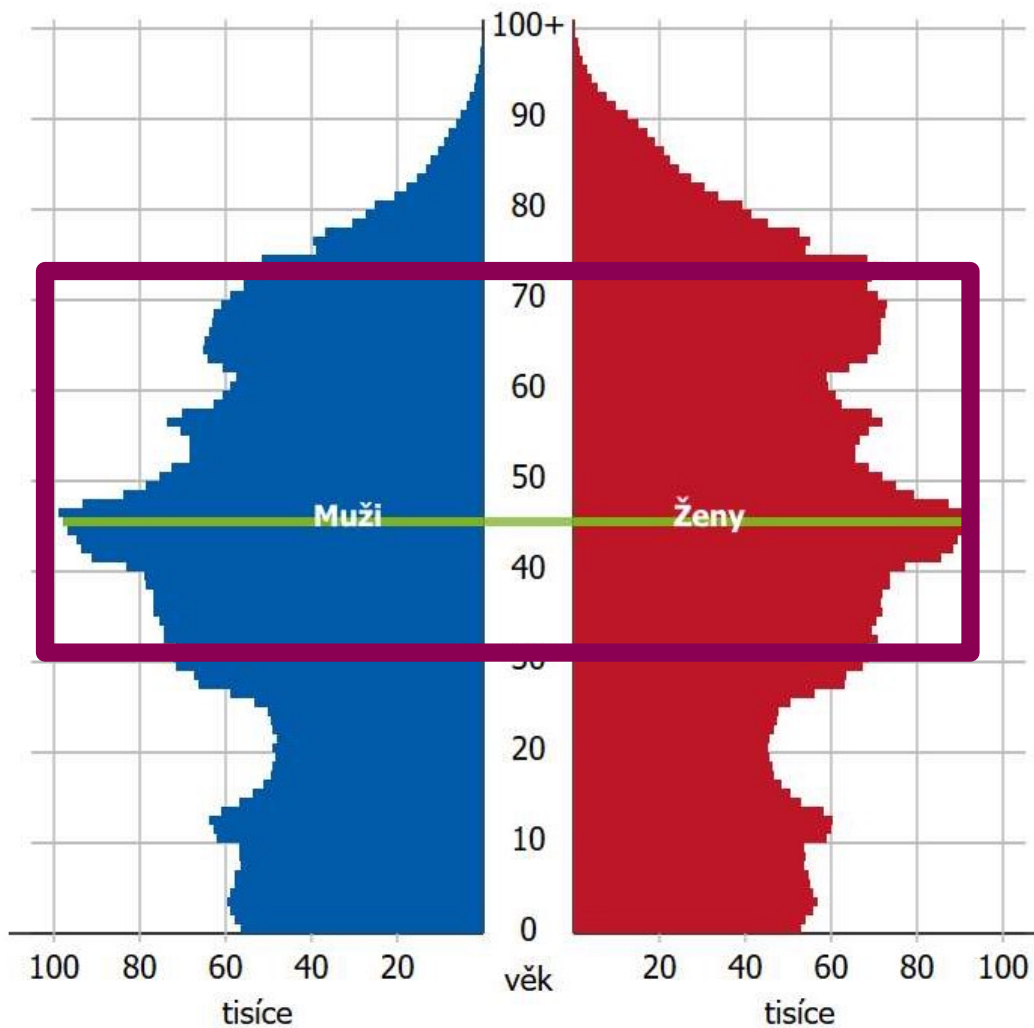
**Projekce obyvatelstva k 1. 1. 2021**  
Česká republika



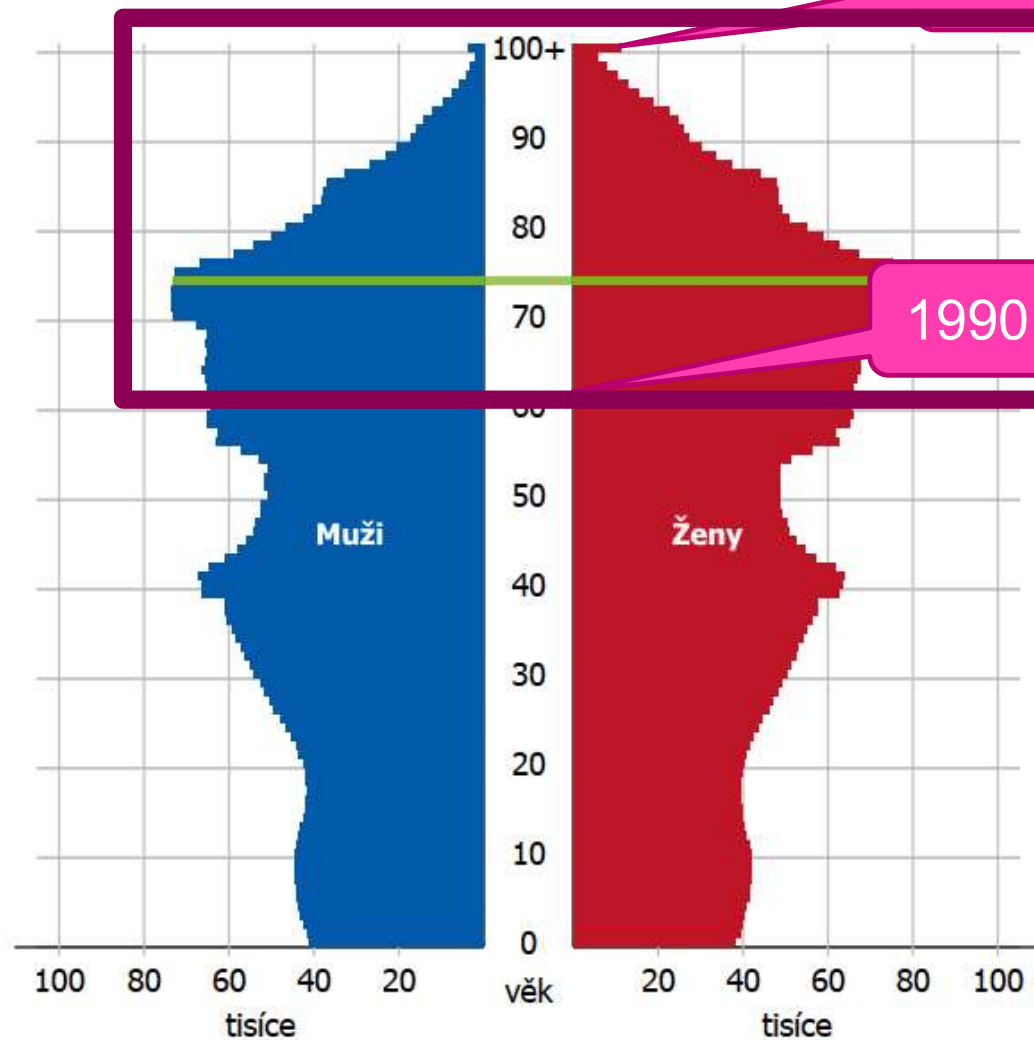
**Projekce obyvatelstva k 1. 1. 2050**  
Česká republika



Projekce obyvatelstva k 1. 1. 2021  
Česká republika



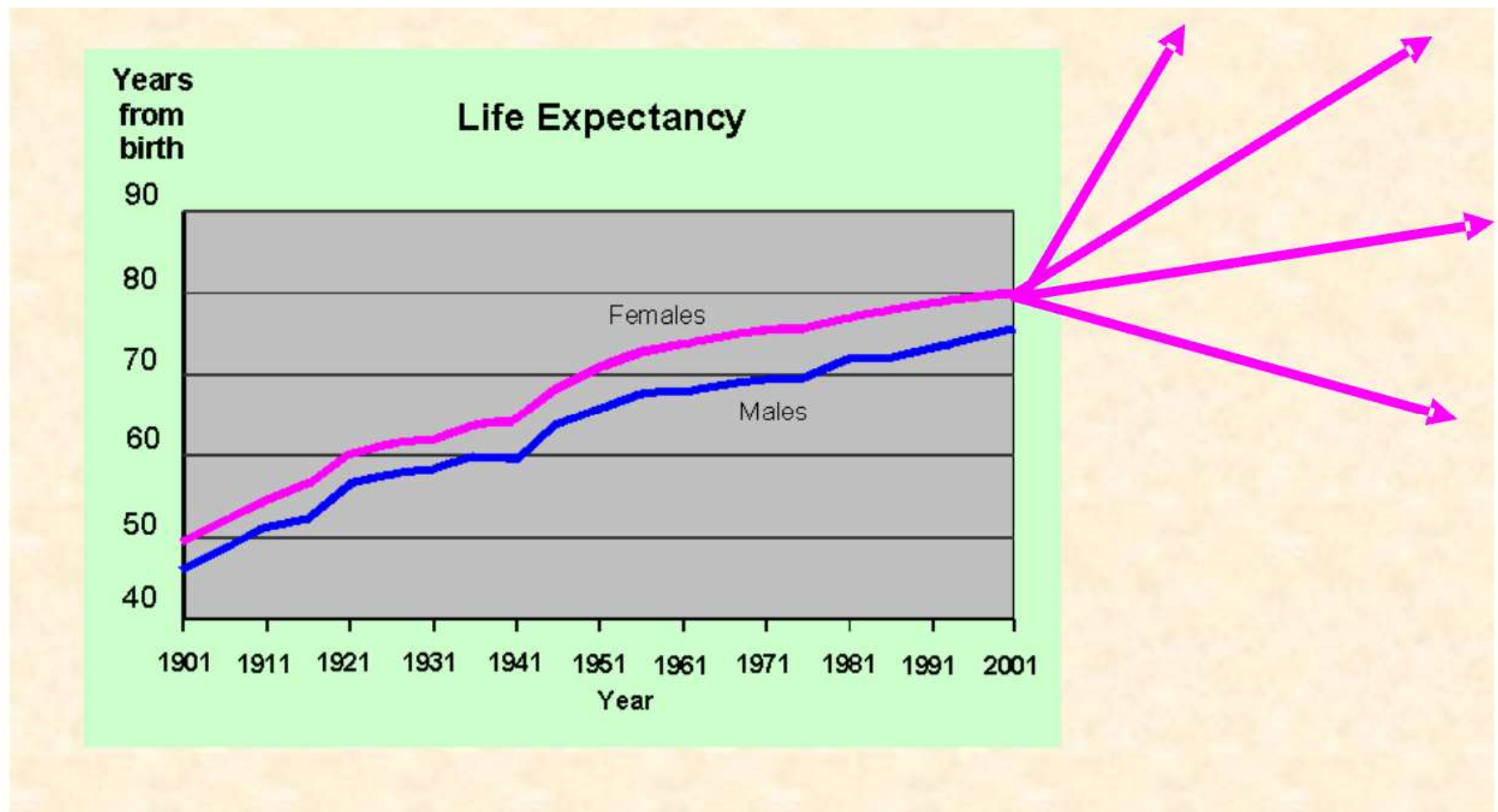
Projekce obyvatelstva k 1. 1. 2050  
Česká republika



**Mýtus 2: Společnosti budou  
stárnout stejným tempem  
jako doposud – tedy  
lineárně... A to víme.**

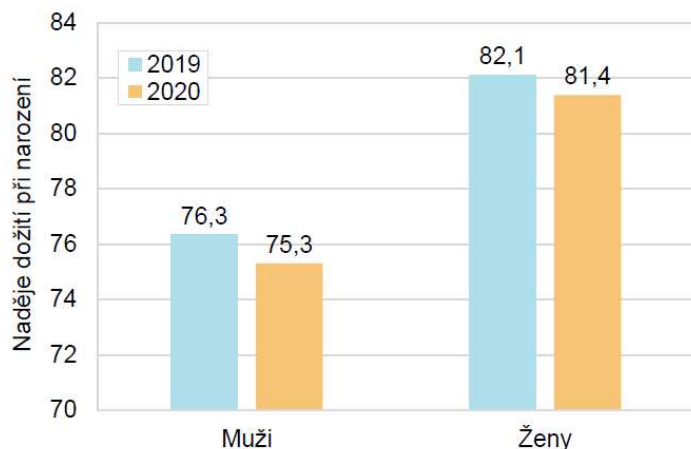


# Vývoj naděje dožití ?



# Budoucnost neodhadneme (aneb s jistotou víme jen to, že se stane něco nepředvídatelného)

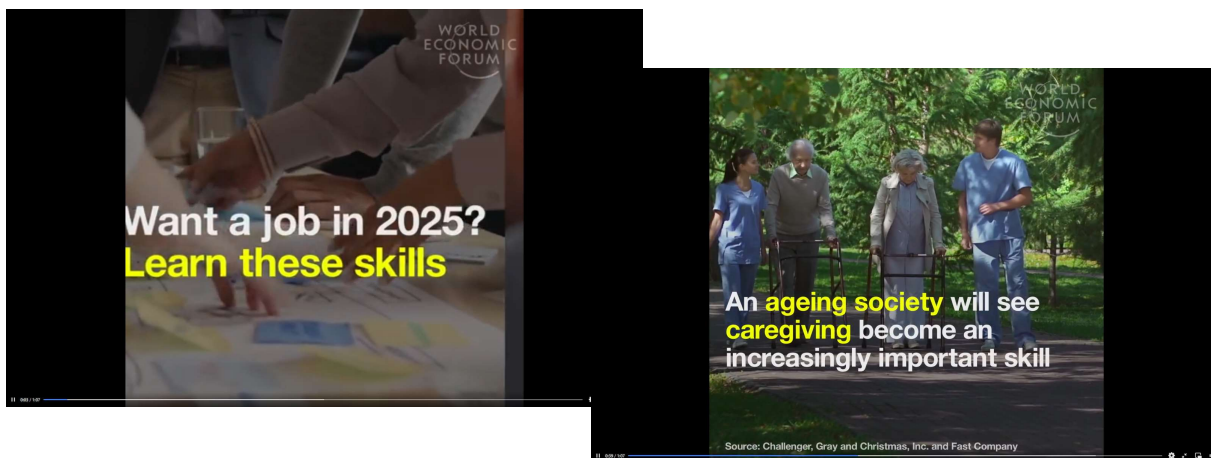
Loni narozeným chlapečkům se proti o rok starším kamarádům snížila průměrná očekávaná délka života o jeden rok na 75,3 roku, u narozených děvčátek bylo snížení mírnější, o 0,7 roku na 81,4 roku.



Příčina smrti	Naděje dožití při narození		Přírůstek k naději dožití při narození	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy
Všechny příčiny	75,3	81,4	x	x
Bez chronické ischemické choroby srdeční (I25)	76,5	82,5	1,2	1,1
Bez COVID-19 (U07)	76,1	82,0	0,8	0,6
Bez cévních nemocí mozku (I60–I69)	75,7	81,9	0,4	0,5

Morávek, D. ČSÚ/ VŠE „Chronická ischemická choroba srdeční, COVID-19 a cévní nemoci mozku mezi třemi nejčtetnějšími příčinami úmrtí. Konference České demografické společnosti, 2021

**Mýtus 3: Stárnutí populace  
nevyhnutelně změni trh  
práce**



- Demografické prognózy mluví o lidech, ne o pracovní síle...
- Indexy ekonomické závislosti předpokládají, že všichni od věku 15 let pracují a nikdo po 65. roce věku nepracuje nebo se jinak nepodílí na DPH...
- Poslední velkou ekonomickou krizí jsme prožili/prožíváme, když byly světové společnosti demograficky velmi mladé...
- Počet osob v produktivním věku nic neříká o dostupnosti (ne)formálně pečujících
- Produktivita v situaci *#joblessgrowth* & role automatizace a robotizace na produktivitu a zdrav. stav pracovních dlouhověkých

MUNI

# **Mýtus 4: Jedno variantní řešení stačí**

## Míst v domovech ubývá

Na stárnutí populace podle NERDové není možné pohlížet jen jako na ekonomický problém. "Už teď víme, že nám bude chybět 120 tisíc míst v zařízeních na pomezí zdravotní a sociální péče. Seniori budou muset zůstat doma, bude se o ně muset starat rodina," říká.

Související



**Spousta lidí si naši práce začala všimát až v pandemii, říká ředitelka domova seniorů**

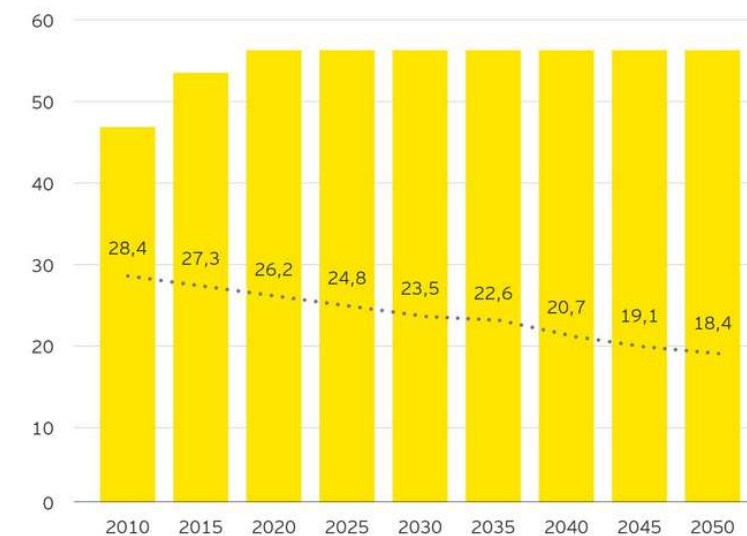
Někteří naráží na problém už dnes. Domovy s pečovatelskou službou jsou často plné, potvrzuje prezident Asociace poskytovatelů sociálních služeb Horecký. Místo chybí hlavně pro lidi, kteří trpí demencí. "Česko je pod evropským průměrem počtu lůžek na počet osob straších 65 let. V pořadníku je zhruba deset až 15 tisíc žádostí o umístění do zařízení dlouhodobé péče pro seniory," říká.

Asociace si nechala vypracovat analýzu od společnosti EY. Podle ní připadalo v roce 2018

na jedno místo v domově 37 seniorů. Kvůli stárnutí populace proto analýza doporučuje do roku 2050 vybudovat téměř 28 tisíc nových lůžek.

Horecký upozorňuje, že je nutné posílit komunitní služby, aby mohli seniori déle zůstat doma a měli potřebnou péči. "V Česku chybí 412 tisíc hodin pečovatelských služeb. V pobytových službách je zase nutné zvyšovat počet zaměstnanců v přímé péči, abychom se přiblížili západoevropským poměrům," vysvětluje.

## Počet lůžek (v tisících)



■ Pobytové sociální služby  
 ..... Počet lůžek na 1000 obyvatel nad 65 let

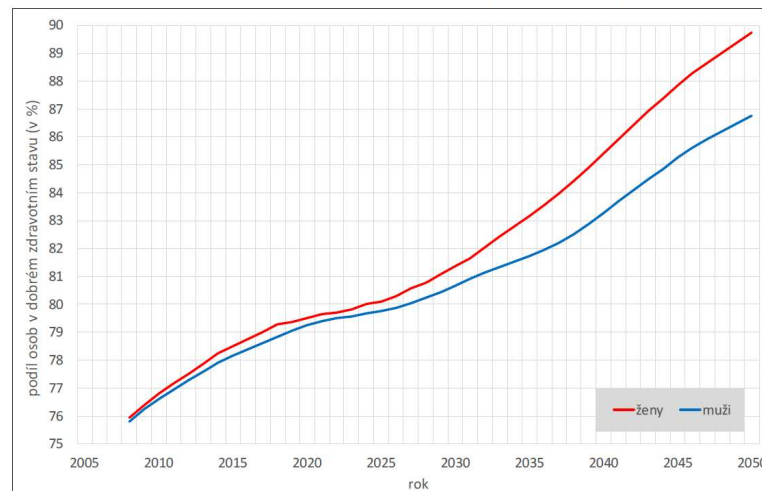
## Je zvyšování důchodového věku kompenzováno zlepšováním zdravotního stavu obyvatelstva?

Tomáš Fiala, Jitka Langhamrová, Jana Vrabcová

Příspěvek vznikl za podpory GA ČR 19-03984S  
*Ekonomika úspěšného stárnutí*

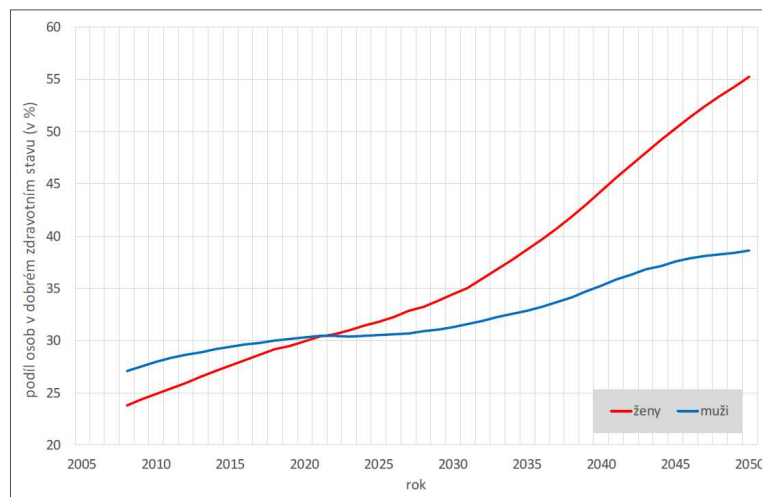
fis.vse.cz/en

### Podíl osob v dobrém zdravotním stavu v populaci produktivního věku



fis.vse.cz/en

### Podíl osob v dobrém zdravotním stavu v populaci poproduktivního věku



**Mýtus 5: Senioři potřebují  
hlavně podržet za ruku aňeb  
pohádka o (B)abícce**



# Babička

V šuplíku ve stolku bylo babiččino šití, svazek nábožných písní, křížová cesta, svazek šňůr do zásoby na kolovrat, tříkrálová křída a hromničná svíčka, kterou babička vždy při ruce měla a v čas bouřky rozsvítila. Na kamnech stál troudník s křesáním. V pokoji sice užívali k rozžehnutí lahvičky fosforem naplněné, **ale babička nechtěla s tím šlakovitým nástrojem nic mít.** Jen jednou to zkusila, a kdovíjak se stalo, propálila si fěrtoch, který měla již pětadvacet let, a ještě prý se div nezadusila. Od té doby nevezala lahvičky do rukou. Hned si zaopatřila troudník, děti přinesly hadrů na troud, dělaly sirky, omáčely špičky v síře, a babička když měla svoje obvyklé křesací nádobí na kamnech, s uspokojenou myslí lehala. Dětem **to bylo také milejší**, a každý den se se ptaly babičky, jestli nepotřebuje sirky, že jí jich nadělají.



ROZHOVOR

# Vojta Dyk

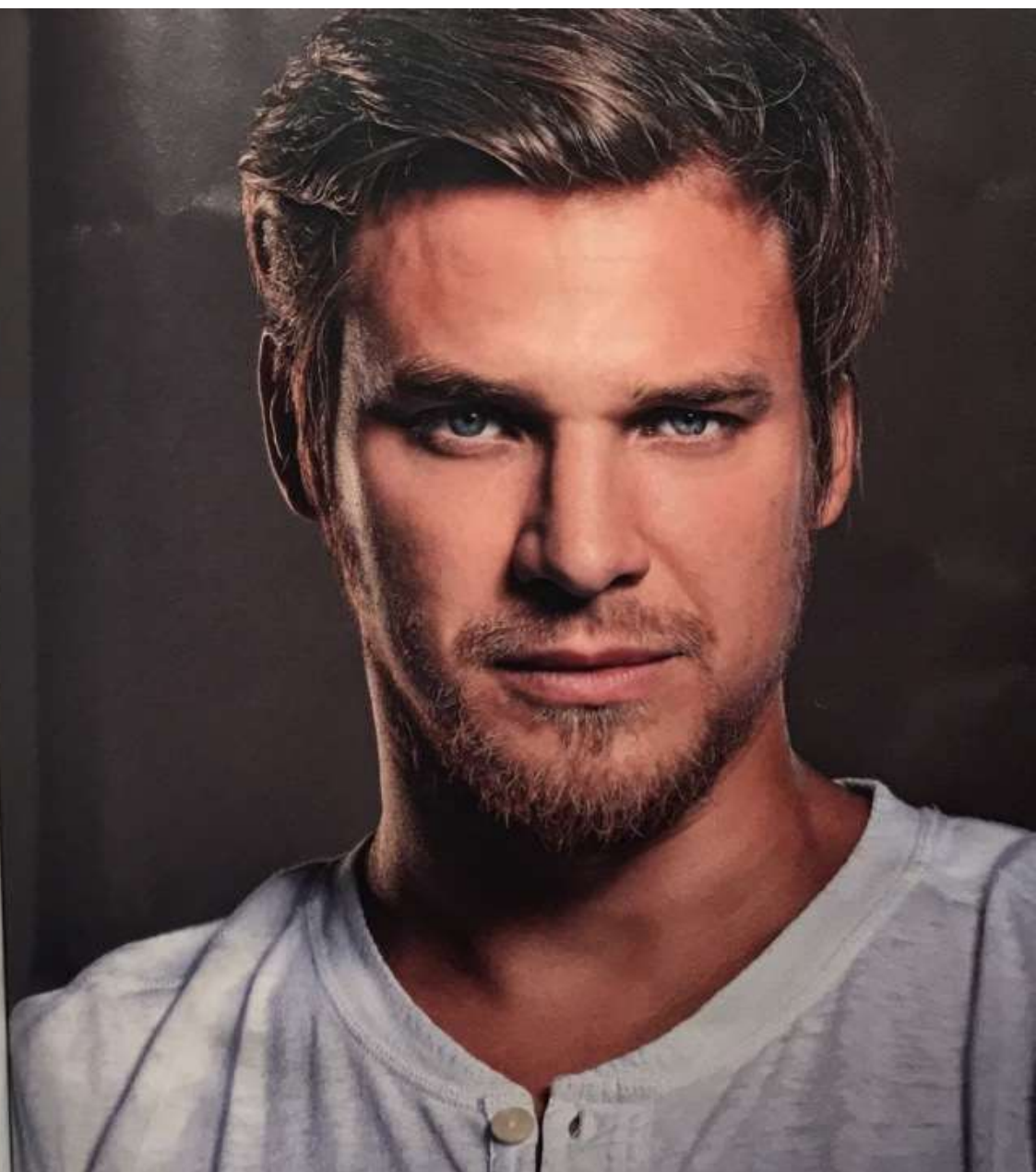
## NOVÝM VĚCEM NEROZUMÍM A ANI NECHCI ROZUMĚT

V novém sci-fi thrilleru Karla Janáka si zahrál programátora, kterému se jeho dílo vymkne z rukou. Ve skutečnosti ovšem sám sebe označuje za antitalent na počítače a radši než do displeje kouká z okna do přírody.

TEXT ADELA VEDRALOVÁ

**V** e filmu *Důvěrný nepřítel* hraje geniálního IT experta. Bylo tam třeba hodně odborného textu?

Zas tolik ho naštěstí nebylo, takže se mi ta role hrála dobře. I proto, že se nakonec stejně ukáže, že ta super chytrá umělá inteligence je hloupější, než se předpokládalo. Scénář mi přišel pod ruku právě v době, kdy jsem byl začtenej do Války a mlčky od Karla Čapka a říkal jsem si: Ty jo, tak tenhle pán už se toho tématu dotkl před sto lety... Tak jsem do toho šel. A další důvod byl, že jsem do té doby nepracoval s režisérem Karlem Janákem, pořád jsme si to jen slibovali. *Důvěrný nepřítel* je pro něj odbočení z jeho obvyklého žánru, tak jsem u toho chtěl být.





<https://www.youtube.com/watch?v=ijbgcX3vIW&pbjreload=10> (20min)

#active ageing  
#not a problem  
#anti-ageing



Hasmanová Marhánková, Jaroslava (2014): „[Aktivní stárnutí jako idea, nástroj a kapitál. Kde hledat kořeny úspěchu konceptu aktivního stárnutí?](#)“ Sociální studia 11(3): 13-29.

# Text „Mýty kolem stárnutí brání efektivním zásahům“

- <https://www.em.muni.cz/vite/12506-myty-kolem-starnuti-brani-efektivnim-zasahum?fbclid=IwAR03gNsbF3Cza2dApLQFMF6bk8YSt0cKPgJs0SOQ9tDNpdHn8MAfoN1CBUK>

Shrnutí alternativních pohledů na demografický vývoj a jeho dopady.



## Senioři nemůžou za vaše posraný životy, říká socioložka

<https://finmag.penize.cz/penize/413258-seniori-nemuzou-za-vase-posrany-zivoty-rika-sociolozka>



„Stárnutí: je věk jenom číslo?“

<https://www.facebook.com/groups/1448443752086487/>



Age-friendly University Global Network

# KEYNOTE

PROFESSOR JOAO PEDRO DE MAGALHAES

